

ger i at lave en forundersøgelse af en togforbindelse over Kattegat.

Kl. 15:25

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg tror faktisk ikke, der er flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget bliver henvist til Trafikudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 1. behandling af beslutningsforslag nr.

B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om lavere moms på sunde fødevarer og på økologiske fødevarer samt højere afgifter på usunde fødevarer.

Af Per Clausen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsættelse 30.11.2007).)

Sammen med dette punkt foretages:

11) 1. behandling af beslutningsforslag nr.

B 31:

Forslag til folketingsbeslutning om sunde fødevarer.

Af Jesper Petersen (SF) m.fl.
(Fremsættelse 17.01.2008).

Kl. 15:25

Forhandling

Første næstformand (Svend Auken):

Forhandlingen er åbnet.

Jeg giver ordet til skatteministeren.

Kl. 15:26

Skatteministeren (Kristian Jensen):

SF og Enhedslisten har fremsat hver sit beslutningsforslag, der kort sagt går ud på at gøre sunde fødevarer billigere og usunde fødevarer dyrere.

Enhedslistens beslutningsforslag indeholder lavere eller ingen moms på sunde fødevarer, højere afgifter på usunde fødevarer og lavere moms på økologiske fødevarer. Som begrundelse anfører Enhedslisten, at der kan opnås positive effekter for folkesundheden ved at differen-

tiere momsen på fødevarer. For at opnå en yderligere miljømæssig gevinst foreslås så også den lavere moms på økologiske fødevarer.

SF foreslår en lang række konkrete ændringer af afgifter og tilskud – nedsat moms på frugt og grønt, en fedtskat, tilskud til økologi osv. – for derefter at skrive forslaget, at det bare er ideer, som regeringen kan lave om, hvis den har bedre forslag. Det synes jeg jo er en meget fri indstilling til en ellers detaljeret forslagsrække. Derfor giver forslaget regeringen mulighed for at finde andre løsninger, hvis de giver mere sundhed for pengene, er administrativt lettere eller har andre fordele. Som begrundelse anfører SF, at traditionelle forebyggelsesinitiativer som oplysning og undervisning ikke har den ønskede effekt i forhold til fedme, og at der derfor er brug for andre tiltag.

Lad mig slå fast fra starten: Regeringen er helt enig med forslagsstillerne i, at vi skal styrke folkesundheden. Sundhed handler i høj grad om den enkelte. Vi kan hver især gøre en forskel for os selv og for andre, for det er jo først og fremmest os selv, der høster frugterne, hvis vi begynder at leve sundere. Men vi er ikke ens alle sammen, og nogle har det lettere end andre. Regeringen mener derfor, at forebyggelse og sundhedsfremme er et fælles ansvar, som alle dele af samfundet skal bidrage med at løfte, dvs. staten, regioner, kommuner, arbejdsmarkedets parter, virksomheder, civilsamfundet, familierne og ikke mindst den enkelte selv.

Men regeringen ønsker ikke at binde sig til bestemte løsninger i dag. Vi skal først have en bedre viden om, hvad der virker bedst, og vi skal ikke mindst have en viden om, hvad der virker bedst i forhold til de grupper af befolkningen, der lever mest usundt.

Regeringen har ikke nogen fast målsætning for fødevarerpriserne. Regeringen har derimod en fast målsætning for folkesundheden. Vi ønsker, at den gennemsnitlige levetid skal forlænges med 3 år over de næste 10 år. Derfor har regeringen nedsat en Forebyggelseskommission, som skal komme med dokumenterede og omkostningseffektive forslag til at styrke den forebyggende indsats. Desuden skal Forebyggelseskommissionen helt konkret undersøge konsekvenserne af differentieret moms, hvis momsen på frisk frugt og grønt sættes ned. Vi vil derfor se den vifte af anbefalinger, som Forebyggelseskommissionen kommer frem til, inden vi beslutter os.

Forebyggelseskommissionen giver ikke kun en vurdering af fordele og ulemper ved f.eks. nedsat moms på frugt og grønt; vi får også disse fordele og ulemper sat i forhold til konsekvenserne af andre initiativer. Spørgsmålet er jo ikke alene, om nedsat moms på sunde fødevarer har en virkning. Det vigtigste spørgsmål er, hvordan vi bedst muligt opfylder vores ambitioner om at forbedre folkesundheden – ikke mindst hos den del af befolkningen, hvor behovet er størst. At der utvivlsomt er brug for mange forskellige initiativer er ikke ensbetydende med, at hvert enkelt forslag, der kunne tænkes at have en positiv effekt, bør gennemføres; også inden for folkesundhed må der prioriteres.

Fordomsfrit må vi gå efter den største effekt pr. investeret krone, og på den baggrund kan regeringen ikke tilslutte sig beslutningsforslagene. Jeg kan derimod notere mig, at regeringen og forslagsstillerne er helt enige om, at vi bør undersøge fordele og ulemper mere, inden vi eventuelt ændrer på afgifterne. Enhedslisten ønsker mere nøjagtige beregninger af afgiftsændringerens størrelse og placering for at sikre, at afgiftsændringerne får de ønskede virkninger. SF vil ikke binde regeringen på bestemte modeller, men vil give regeringen mandat til at finde andre løsninger, hvis de giver mere sundhed for pengene, er administrativt lettere eller har andre fordele.

Den såkaldte ATV-rapport, som begge forslag læner sig kraftigt op ad, anbefaler helt konkret også flere analyser inden en eventuel ændring af afgifterne. Det er jeg helt enig i, og derfor håber jeg også, at vi kan blive enige om at afvente Forebyggelseskommissionens anbefalinger.

Jeg vil så også gerne knytte nogle kommentarer til de mere konkrete dele af forslagene. Først og fremmest sætter vores EU-forpligtelser og EF-retten nogle rammer for indretningen af momssystemet. Momsen kan ganske enkelt ikke sættes længere ned end til 5 pct., og det er derfor ikke muligt helt at fjerne moms på sunde fødevarer. Desuden må virksomhedernes typiske momsbetalinger ikke blive negative, hvilket sandsynligvis vil betyde, at vi heller ikke kan få satsen helt ned på 5 pct. Det vil begrænse prisændringerne og dermed også sundhedseffekterne. Hvis vi skal differentiere moms i forhold til sundhed, er det også nødvendigt at have entydige og ret præcise afgrænsninger af, hvad der er sunde, og hvad der er usunde fødevarer.

Enhedslisten nævner, at man sådan skal opdele i sunde og usunde fødevarer efter det, der

benævnes som de »officielle« kostråd. Det synes jeg ikke umiddelbart lyder betryggende, entydigt eller præcist. Man kan f.eks. spørge sig selv om, i hvilket omfang fedt er usundt. Sundhedsstyrelsen anbefaler sødmælk til spædbørn, letmælk til småbørn og mini- eller skummetmælk til store børn.

Hvilken momssats eller afgiftssats er så den rigtige? Det skal vi tage stilling til i forhold til loven, skatter må nemlig kun udskrives i henhold til lovgivningen. Dertil kommer, at EF-retten kræver, at differentiering skal ske efter objektive, proportionelle og ikkekonkurrenceforvridende kriterier. Det er momssystemet ikke indrettet til.

Kl. 15:33

Det er dog min vurdering, at skal der gennemføres en ændring, ville det være lettere at administrere en momsnedsættelse på frugt og grønt. Lettere, men heller ikke helt uproblematisk, for der er nogle ting, vi skal tage med i betragtning. Hvor går grænsen for frugt og grønt? Hvis kartofter er frugt og grønt, hvad så med ris og pasta? Hvad med tørret frugt? Hvad med blandede produkter, frugtyoghurt eller grønsagstærter? Og skal den nedsatte sats så også gælde for take away-mad fra restauranter? Det er bare for at nævne nogle få af de spørgsmål, som bør afklares, inden man skrider til lovgivning. Og det er som nævnt en af de opgaver, som regeringen allerede har bedt Forebyggelseskommissionen om at forholde sig til. Vi har allerede afgifter på is, på chokolade, på sodavand og på slik, og det har så medført, at der er en ganske stor grænsehandel med de her varer, ikke mindst sodavand.

Af samme grund har regeringen netop ad to omgange sat afgiften ned og ikke op på sodavand. Det skyldes ikke et ønske om, at danskerne skal drikke flere sodavand. Det er ud fra en konstatering af, at det ikke hjælper at have en høj sodavandsafgift, hvis folk i stedet for køber sodavand i udlandet eller i kiosker, der ulovligt sælger sodavand uden afgift.

Det betyder naturligvis ikke, at man ikke skal gøre noget ved forbruget af usunde fødevarer. Man skal bare passe meget på med at gennemføre det med en afgiftsforhøjelse. Det kunne f.eks. være, at vi skulle kigge på tilgængeligheden af usunde fødevarer. I forhold til forslaget del om nedsat moms på økologiske fødevarer vil jeg oplyse, at det vil være i lodret strid med EU-reglerne, da det forvrider konkurrencen.

SF foreslår en fedtafgift på animalsk fedt. Er det nu hensigtsmæssigt? Er alt animalsk fedt usundt, f.eks. fede fisk? Har alle ikke brug for en lille smule fedt, ikke mindst småbørnene? Og er vegetabilsk fedt da altid sundt, f.eks. margarine? Begge beslutningsforslag vil medføre meget administrativt bøv, og jeg har f.eks. svært ved at forestille mig, hvordan SF's fedtafgift overhovedet skulle kunne administreres i praksis. Hvis man f.eks. tager en helt konkret gårdbutik, hvordan skal landmanden præcis kunne vide, hvor stor en fedtafgift der skal betales af en nyslagtet and? Der bliver i hvert fald noget at se til for den lille slagter, ejeren af gårdbutikken og alle andre i den lille del af fødevarerbranchen, og hvordan skulle vi kontrollere dem? Jeg mener, vi bør overveje nøje, om sådanne byrder står mål med effekten på folkesundheden.

Allersidst vil jeg gerne lige komme med nogle generelle bemærkninger med hensyn til det at bruge afgifter til at fremme folkesundheden. Vi ved, at sundhedsproblemer svinger meget fra person til person. Moms og afgifter rammer bredt og virker helt generelt, men den reelle forbedring af folkesundheden kræver ofte komplekse og individuelt forskellige ændringer. Ændrede priser vil naturligvis påvirke efterspørgslen, men hvor meget? Og hvem vil ændre adfærd? Det ved vi ikke meget om. Og svarene står i hvert fald ikke altid i ATV-rapporten. Men vi ved, at nedsat moms for det første vil betyde, at vi bruger langt flere penge på at belønne dem, der i forvejen gør det rigtige, og for det andet at belønningen vil være størst i forhold til dem, der har råd til at købe dyr mad. F.eks. vil tilskuddet til trøfler være langt større end tilskuddet til gulrødder, og er et æble til 5 kr. virkelig dobbelt så sundt som et æble til 2 kr.?

Afgiftsstigninger vil også medføre mere grænsehandel og mere illegal handel. Vi ved nemlig af erfaring, at danskerne grænsehandler alt, hvad de kan spare på. Skatteministeriet har lavet talrige rapporter, der belyser det her grundigt. Nye afgifter og differentieret moms vil medføre mere administrativt bøv. Rapporter fra både den svenske stat og fra EU viser, at de administrative meromkostninger som følge af nedsat moms er ganske betragtelige. Vi kan desuden forvente, at disse ekstra omkostninger vil blive overvæltet i prisen, hvilket igen vil være med til at reducere sundhedseffekten. Vi er derfor nødt til at passe på med ikke kun at stirre os blinde på prisen som den eneste barriere. Det tager lidt mere tid, hvis man skal skære frugt ud

til sine børn, end det tager at åbne en pose slik, men jeg synes nu alligevel, det er vigtigt, at vi tager os tiden til det.

Vi må heller ikke glemme vores eget ansvar og muligheden for at gøre en indsats for vores egen og hinandens sundhed. Derfor er der en række problemstillinger, som skal rejses, især i forhold til de konkrete forslag fra SF og fra Enhedslisten, men også nogle ting på det generelle plan, hvor vi har behov for mere viden om fordelene sat op mod en større viden omkring ulemperne, inden vi sætter nye initiativer i gang.

Jeg skal derfor på regeringens vegne opfordre til, at Folketinget afviser beslutningsforslagene og lader Forebyggelseskommissionen gennemføre sit arbejde, sådan at vi kan få den ekstra viden om fordele og ulemper, og sådan at vi kan bruge den viden til i fællesskab at forbedre folkesundheden på en effektiv måde.

Kl. 15:38

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ministeren om at blive stående. Det er først hr. Per Clausen med en kort bemærkning.

Kl. 15:38

Per Clausen (EL):

Nu synes jeg nok, at man godt kunne få det indtryk af det, skatteministeren sagde, at hans evne til at fremmane problemer er så stor, at der skal mange rapporter til at modgå det. For jeg synes jo sådan set, at hvis vi kigger på de rapporter, der foreligger indtil nu – og der er jo ikke kun den ene, som ministeren refererer til – kan vi se, at de forholdsvis entydigt siger, at det her ville være en måde at få mennesker til at spise sunder på.

Jeg vil derfor spørge skatteministeren, om det, at man har lavet den her Forebyggelseskommission, i virkeligheden handler om at sikre, at man kan få dokumentation for vanskelighederne ved det her, sådan at man kan undgå at gennemføre det.

Kl. 15:39

Første næstformand (Svend Auken):

Ministeren.

Kl. 15:39

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Allerførst vil sige til hr. Per Clausen – jeg ved ikke, hvordan hr. Per Clausen vurderer det – at for mig er det ikke antallet af rapporter, der er afgørende. Det, der er afgørende, er lødigheden af dem. Så hvis der kommer en rapport, der klart viser, at her er noget, som er omkostningseffektivt og i forhold til andre alternativer virksomt

med hensyn til at forbedre folkesundheden, er jeg fuldstændig klar til med åbne øjne at tage initiativer på det her område.

Men det, der er væsentligt at holde fast i, er, at vi er nødt til at vurdere fordelene og holde dem op mod ulemperne. Da både hr. Per Clausen i sit forslag og SF i deres forslag er meget omhyggelige med alene at nævne fordelene, følger det, at det er naturligt at afbalancere debatten ved også at pege på nogle af de ulemper, som der hverken er taget højde for i SF's forslag eller i Enhedslistens forslag.

Kl. 15:40

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Per Clausen, kort bemærkning.

Kl. 15:40

Per Clausen (EL):

Nu er der ingen grund til at skabe større uenighed, end der er, og eftersom jeg jo ved, at der er kræfter i regeringen og i regeringspartierne, som er meget positive over for de elementer, der ligger i Enhedslistens forslag, skal det nok blive undersøgt godt nok og rigtigt nok og blive udsat for en politisk debat efterfølgende. Det er jeg tryk nok ved.

Så vil jeg bare sige til skatteministeren, at han jo gjorde en del ud af at forklare, hvordan EU forhindrede, at man lavede et afgiftssystem, som effektivt kunne sikre, at folk valgte sundere, men er skatteministeren ikke enig med mig i, at der jo også i EU foregår politiske debatter, der handler om, hvordan man kunne indrette systemet, sådan at der også blev taget hensyn til folkesundheden? Man kunne måske godt forestille sig, at nogle af de ting, som i dag strider imod EU-reglerne, ikke behøver at gøre det i fremtiden.

Kl. 15:40

Første næstformand (Svend Auken):

Ministeren.

Kl. 15:40

Skatteministeren (Kristian Jensen):

For det første er jeg glad for, at hr. Per Clausen så entydigt udtrykker sin tillid til den rapport, som regeringens Forebyggelseskommission vil komme med. Det er jeg glad for, og jeg kan opfordre andre til at have den samme tillidsfulde indgangsvinkel til rapporten og den efterfølgende politiske diskussion.

For det andet er det korrekt, at sådan som momsreglerne er gældende i dag, herunder kravet om, at man ikke momsmæssigt må differentiere mellem konkurrerende produkter, er der nogle klare elementer i især Enhedslistens for-

slag, som det ikke vil være muligt at gennemføre. Jeg er også vidende om, at der løbende er diskussioner i EU-kredsen om at gennemføre tilretninger på forskellige niveauer. Jeg står noget tvivlende over for, om det vil være muligt at skabe flertal for at ændre momsreglerne, sådan at man momsmæssigt kan differentiere mellem konkurrerende produkter. Derfor er der en problemstilling lige omkring den del af Enhedslistens forslag.

Kl. 15:41

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Jesper Petersen, kort bemærkning.

Kl. 15:42

Jesper Petersen (SF):

I SF har vi et princip om, at vi forsøger at være stiftindere frem for fejlfindere, og på den vis er det jo ganske godt, at hr. Kristian Jensen ikke er hjemmehørende i SF's gruppe. Med den indledende tale ville han hurtigt blive deprimeret, vil jeg tro, hvis princippet var, at man skulle være stiftinder frem for fejlfinder. I hvert fald er evnen til at finde fejl, som også hr. Per Clausen nævnte, stor. Men nuvel, vi skal have tingene på bordet og diskutere dem.

Lad os da starte med at finde Skatteministeriets eget notat frem og deri finde, at det i en lang række andre lande faktisk kan lade sig gøre at lave en sådan differentieret moms, hvor sunde fødevarer begunstiges.

Så jeg kan jo spørge ministeren, om han kan bekræfte, at det både i Spanien, Tjekkiet, Frankrig og Italien er lykkedes at få en differentieret moms, hvor sunde fødevarer har en moms på under 10 pct., så vi da i hvert fald er et godt stykke derved ad i forhold til de 25 pct., som vi har i dag.

Kan ministeren også bekræfte, at Skatteministeriets notat siger, at hvis der skal være en afgrænsning, må den være bred, og at SF's afgrænsning mellem frugt og grønt og alt muligt andet faktisk er et sådant eksempel på en bred afgrænsning, der gør det muligt?

Kl. 15:43

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ministeren.

Kl. 15:43

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Allerførst vil jeg sige, at jeg klart ser min rolle som stiftinder for at finde rundt i de muligheder, der er, for at gennemføre det, som er økonomisk mest fordelagtigt og mest givtigt i forhold til at fremme folkesundheden. Men jeg synes også, at min rolle må være at pege på nogle af de blind-

gyder, de vildspor og omveje, der vil føre til, at man ikke får det, der giver mest folkesundhed for pengene. Derfor må jeg nævne nogle forhold, som det er nødvendigt at tage med i betragtning, hvis man skal lave den rigtige vurdering.

Jeg er sådan set enig med hr. Per Clausen i, at vi ikke skal tale os væk fra hinanden, for jeg tror, at vi i Folketinget bredt er enige om, at vi skal understøtte folkesundheden. Vi skal tage initiativer, der fremmer, at danskerne får en sundere livsstil og en sundere levevis. Det er vigtigt, at vi i den proces vurderer alternativer over for hinanden – også på folkesundheden må man prioritere.

Så skal jeg gladelig bekræfte, at Skatteministeriets notat er korrekt, og at der i andre lande er en differentieret moms. Men jeg kan også bekræfte den del af Skatteministeriets notat, der siger, at de administrative omkostninger, og dermed spildomkostningerne, ved en differentieret momssats er klart større i de lande, hvor man har indført differentieret moms, end i Danmark og andre lande, der har en entydig enhedsmoms.

Kl. 15:44

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Jesper Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:44

Jesper Petersen (SF):

Vi har jo ofte diskussioner her på skatteområdet om effekten af afgifter. For nylig havde vi et samråd, hvor vi diskuterede, om det blot var fiskale effekter, eller om der også var nogle miljøgevinster ved nogle energiafgifter. Det ville være interessant også at få nogle af mekanismerne ført over på det her område, for det lyder næsten, som om skatteministeren ikke rigtig tror på, at det har nogen som helst effekt, og at bare fordi der i Danmark er mange mennesker, der lever sundt i dag, så vil det ikke have nogen effekt.

Så jeg må for det første spørge, om skatteministeren kan bekræfte, at man også på dette område må forvente, at prisen faktisk har en betydning for det forbrug, som den enkelte forbruger foretager, og for det andet – og det er jo ret så vigtigt i den her sammenhæng – om skatteministeren kan bekræfte, at f.eks. rapporten fra Akademiet for de Tekniske Videnskaber viser, at lige præcis prismekanismen vil være meget effektiv med hensyn til at ramme den del af befolkningen, der er sværest at nå med kampagner og

sundhedsråd, og også for dem give en bedre folkesundhed.

Kl. 15:45

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ministeren.

Kl. 15:45

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg nævnte i min tale, at der naturligvis vil være en virkning af at gennemføre en differentieret moms og dermed en lavere momssats på nogle områder. Så hvis hr. Jesper Petersen beder mig om at bekræfte min egen tale, så er svaret ja, det gør jeg gladelig; jeg er sådan set ret enig i, hvad jeg sagde for 10 minutter siden.

Jeg sagde videre, at det, der var vigtigt, var at vurdere alternativerne, nemlig at undersøge: Hvad er virkningen af en differentieret moms med de ulemper, der måtte være ved det, i forhold til andre initiativer, der inden for den samme beløbsmæssige ramme kunne tages for at fremme folkesundheden? Der sætter bl.a. Akademiet for de Tekniske Videnskaber i ATV-rapporten nogle forudsætninger op om, at forbrugerne er utrolig prisfølsomme over for ændringer af fødevarerne, nogle forudsætninger om, at der ikke vil være grænsehandel, og dermed nogle forudsætninger, som jeg mener det – for at sige det sådan lidt afdæmpet – er værd at undersøge nærmere, inden man blot lægger dem til grund for sine beslutninger.

Derfor er der god grund til at holde fast i min konklusion, nemlig at vi her har et område, som kan have en effekt på folkesundheden, men lad os nu undersøge, hvor stor effekten er, hvad omkostningerne ved at gennemføre det er, og hvilke alternative muligheder der er for at fremme folkesundheden.

Kl. 15:47

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ministeren, og så går vi over til den almindelige ordførerrække. Den første er fru Birgitte Josefsen.

Kl. 15:47

(Ordfører)

Birgitte Josefsen (V):

Med den kommunalreform, der blev gennemført her for ikke så lang tid siden, flyttede vi forebyggelsesopgaverne tættere på borgerne, nemlig ud i primærkommunerne – der, hvor den daglige kontakt mellem fagligt uddannet personale og den enkelte borger er. Jeg tænker på sundhedsplejersken, skolesundhedsplejersken, børnehavepædagogen, skolelæreren og de mange voksne, der yder frivilligt arbejde under-

støttet af kommunen. Vi har altså at gøre med en række voksne personer med en faglig uddannelse, som hver dag er i kontakt med børn og unge, men som også hver dag er i kontakt med en stor gruppe af den voksne del af befolkningen.

Den daglige omgang bør kunne bruges til at få sat skub i hele sundheds- og forebyggelsesprocessen og få den på dagsordenen hver dag. Det sker så heldigvis også mange, mange steder. Her er der jo også mulighed for at tage en dialog om rådgivning og vejledning, om at finde den rigtige vej til en sund kost for den enkelte. Det er en opgave, som jeg mener at kommunerne skal påtage sig, og som faktisk også mange kommuner allerede i dag har påtaget sig.

Vi skal have større fokus på forebyggelse. Derfor har vi i Venstre været optaget af at få nedsat en forebyggelseskommission, som skal komme med forslag til, hvordan vi kan øge midtlevetiden i Danmark, og ikke mindst forslag til, hvordan vi kan lægge mere liv til årene. Forebyggelseskommissionen har set dagens lys og skal komme med forslag til, hvordan vi kan hjælpe hver enkelt borger til et endnu sundere liv, derunder også hvorledes den enkelte borger kan blive motiveret til at spise sundere.

En god start på livet er vigtig, og det er derfor afgørende og grundlæggende, at vi sætter på at give nogle gode vaner lige fra dag et – især at vi går ind og understøtter de børn, hvis forældre ikke har styrken til at understøtte dem. Her kan man så også fra kommunal side sætte speciel fokus på den del, for det duer jo ikke, at man eksempelvis har 25 fødselsdage i en børnehave med sodavand, kage og slik. Det kan den enkelte kommunalbestyrelse sådan set sætte nogle mål og rammer for i et tæt samarbejde med de forældre, der er repræsenteret i de respektive bestyrelser, og den samme øvelse kan gennemføres i hver enkelt folkeskole.

Så herfra kan vi jo kun sige, at vi gerne vil være med til at motivere kommunerne til at rykke med i forhold til at gøre alle danskere sundere. En god start på livet for børn, et sundt arbejdsliv, en sund alderdom, en målrettet bekæmpelse af uligheden i sundhed er jo også elementer, der er vigtige at sætte fokus på; de fire elementer synes jeg er meget afgørende. Medvirkende til et sundt liv hører selvfølgelig en sund livsstil uden for meget alkohol, uden tobak, uden stress, med rigelig motion og også sund kost.

Når vi i dag skal diskutere bl.a. momsnedsettelse på sund kost, synes jeg i den grad, at jeg

kommer til at stå i et dilemma, for det er mig, der så skal afgøre, hvad der er sund kost for den enkelte. For det lille barn er sødmælk det sundeste, for mig er skummetmælk sikkert det sundeste. Til det lille barn skal der en smørklat i havregrøden, det har jeg så ikke behov for. Så derfor er den her diskussion altså ikke uproblematisk, og grunden til, at jeg trækker de sammenligninger frem, er, at jeg faktisk for nylig har været i kontakt med en børnelæge, der kunne fortælle mig, at al den gode snak om, hvad der er sundt, og hvad der ikke er sundt, faktisk giver nogle uheldige virkninger. I dag ser vi faktisk flere og flere små børn, der kommer ind med fejlnæringer. Her for nylig så jeg en udtalelse om en 14-årig pige, der kom ind på et hospital og vejede 10 kg, fordi moren og faren var gearret fuldstændig over og havnet i den forkerte boldgade, i forhold til hvad der er sundt, og hvad der ikke er sundt. Så derfor synes jeg, vi skal passe lidt på.

Kl. 15:51

Meget har været forsøgt for at få danskerne til at ændre adfærd. I går kunne vi så se i alle medier, at de kampagner, som har været iværksat – fra både Folketingets og kommunernes side – faktisk har givet pote. En stor, stor del af befolkningen er optaget af at have et sundere liv og løber med i forhold til at få løst opgaven. Derfor er jeg meget, meget glad for, at den regering, vi har, har sat hårdt ind på at få en større del af befolkningen til også at blive bevidst om, hvad der er sund levevis. Og det gør vi jo ikke alene ved at sætte fokus på at sætte moms ned på sunde fødevarer; det gør vi bl.a. ved at sætte fokus på uddannelse, for vi ved allerede i dag, at jo bedre uddannet man er i en befolkning, jo mere bevidst bliver man også om sin egen sundhedstilstand. Altså kan man sige, at den linje, regeringen har lagt, med at sætte fokus på bedre uddannelse – at få en større og større del af befolkningen bedre uddannet – også er med til at hjælpe i forhold til en positiv udvikling på sundhedsområdet.

Når jeg siger, at de her tiltag hjælper, mener jeg, at det gør de generelt. Det, der så er vigtigt, synes jeg, er at få sat fokus på, hvordan vi får den sidste del af befolkningen med. Derfor er vi i Venstre optaget af at afvente det udspil, som Forebyggelseskommissionen vil komme med, og vi vil ikke på forhånd udelukke gode initiativer, som kan være med til at sikre en endnu bedre sundhedstilstand for hele befolkningen. Intet er i den sammenhæng helligt fra vores side, og

derfor vil vi meget gerne herfra sige, at vi synes, at vi skal lægge de to beslutningsforslag til side og afvente kommissionens rapport.

Skal vi så have debatten om pris, må jeg blot konstatere, at når jeg går i butikker, kan jeg se, at de sunde fødevarer er de billigste: En flaske vand er billigere end 1 l cola; 2 kg havregryn er altså billigere end 750 g morgenmadsprodukt med sukker; gulerødder og æbler er stadig væk billigere end både et helt kilo chips og et wienerbrød. Så inden vi nu kaster os ud i at træffe nogle beslutninger, synes jeg, det er vigtigt at få nogle fakta og nogle faglige argumenter på bordet.

De, der har fremsat beslutningsforslagene i dag, vil så sige, at nogle lande har kunnet indføre differentieret moms. Det er fuldstændig rigtigt, men når man så går ind og kigger på og graver ned i de sundhedsrapporter, der kommer for de pågældende lande, er jeg nødt til at konstatere, at de netop ikke har fået løst opgaven. Selv om de har differentieret moms, har de de samme problemstillinger, som vi står med i Danmark, nemlig at vi har en større del af befolkningen, der bliver for overvægtig og har en usund levevis.

Så derfor vil jeg sige, at Venstre afviser de to beslutningsforslag, der ligger.

Kl. 15:55

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Hr. Jesper Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:55

Jesper Petersen (SF):

Der gik lidt tid, inden jeg havde fundet ud af, om fru Birgitte Josefsen havde fået ordførertalen til det rigtige forslag med. Jeg synes, vi kom meget langt omkring, før vi kunne få en egentlig stillingtagen fra Venstre til det her forslag.

Og det virker, som om det for fru Birgitte Josefsen er et nyt forslag, vi har med at gøre, som vi derfor er nødt til at bruge et års tid til at se på og se, om der ikke er nogen faglige eksperter, der har nogen mening om det.

Jeg må minde om, at formanden for Det Nationale Råd for Folkesundhed, professor Bente Klarlund Pedersen, er stærk tilhænger af projektet. Det samme er Finn Kamper-Jørgensen, der er direktør for Statens Institut for Folkesundhed. Bente Klarlund Pedersen opretter fem indgreb, der vil have afgørende betydning for folkesundheden. Det ene er differentieret moms på sunde fødevarer, det andet er afgifter på sund mad, begge dele indeholdt i SF's forslag.

Kan fru Birgitte Josefsen bekræfte, at det dog er en rimelig god faglig kompetence og faglig ballast at have med som baggrund for forslaget, og at det altså derfor ikke er noget hokuspokus, men noget, der er stærk faglig dækning for, når man siger, at det vil have en betydning, om man ændrer prisen, og om man indfører lavere moms på sunde fødevarer og afgift på fedt?

Kl. 15:56

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren, værsgo.

Kl. 15:56

Birgitte Josefsen (V):

Jeg underkender bestemt ikke de udtalelser, der er kommet fra de respektive fagligt uddannede personer, men jeg må så også sige, at når jeg dykker ned i det materiale, der ligger fra de forskellige instanser, kan jeg se, at man netop ikke har været nede i detaljerne og forholdt sig til, hvordan man skal gennemføre en beslutning om differentieret moms.

Hvad er sundt, hvad er ikke sundt? Hvad gør vi i eksempelvis forhold til blandingsprodukter? Grønsager er sunde, og de er også sunde, selv om de bliver serveret sammen andre produkter, så hvordan skal vi afgrænse hele det her område? Og derfor er det jo meget, meget nemt at komme og sige, at vi knipses lige med fingrene, og så sætter vi momsen ned på sunde fødevarer. Jeg vil sådan set meget gerne have, at forslagsstillerne kommer og lægger en dagsorden på bordet, hvor de dissekerer, hvad der er sundt, og hvad der ikke er sundt. Jeg har i hvert fald ikke opskriften, og det tror jeg ikke på der er nogen i den her Folketingssal der har.

Kl. 15:57

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Jesper Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:57

Jesper Petersen (SF):

Fru Birgitte Josefsen kommer igen ind på, at der jo i andre lande er lavere moms på sunde fødevarer, men man er dog mere usund, end man er i Danmark, og derfor har det ingen betydning. Det synes jeg er en Erasmus Montanus-logik at gå ind i, som jeg ikke synes er passende.

Det, vi må se på, er, om det vil virke i dag, hvis man laver om på priserne. Vi har som udgangspunkt 25 pct. moms, vil det virke at lave om på det? Det er der stribevis af eksperter og organisationer der støtter.

Så jeg må igen høre, om fru Birgitte Josefsen ikke tror, at det ville ændre noget, hvis vi ændrede prisen; om det ikke ville have en effekt i dag.

Jeg vil også bede fru Birgitte Josefsen forholde sig til, om det er valgkampgas, når hr. Preben Rudiengaard fra fru Birgitte Josefsens eget parti siger, at skal vi have folk til at vælge de rette fødevarer, altså de sunde, vil pengepungens størrelse spille ind hos den enkelte. Det nemme valg skulle gerne være det sunde valg. Er fru Birgitte Josefsen enig i det, eller var det bare valggas fra Venstres side?

Kl. 15:58

Første næstformand (Svend Auken):
Så er det ordføreren.

Kl. 15:58

Birgitte Josefsen (V):

Jeg kan sige, at jeg overhovedet ikke på noget tidspunkt har udtalt mig om, at man er mere usund i de andre lande. Jeg har udtalt mig her fra talerstolen for et øjeblik siden om, at de står med de samme sundhedsmæssige problemstillinger, som vi står med. Så det er ikke udtryk for, om de er mere usunde, eller de er mindre usunde, men at de står med en række problemer, lige så vel som vi står med en række problemer, vi skal have løst.

Når der så citeres fra en af mine partifællers valgkamp, kan jeg sige, at hr. Preben Rudiengaard har udtalt, at han gerne vil være med til at undersøge det. Så når man citerer andre, skal man citere korrekt og alle sætninger.

Jeg er sådan set meget, meget enig i det, hr. Preben Rudiengaard har sagt, nemlig at vi skal undersøge det, og det bliver så undersøgt i en forebyggelseskommission.

Kl. 15:59

Første næstformand (Svend Auken):
Hr. Karl H. Bornhøft for en kort bemærkning.

Kl. 15:59

Karl H. Bornhøft (SF):

Jeg bed mærke i, at ministeren understregede, at det var vigtigt for ham og for regeringen, at vi fik en forøget levetid på 3 år inden for de næste 10 år. Jeg vil så i den sammenhæng minde om, at hvis man går 10 år tilbage og sammenligner, kan man se, at der er sket en levetidsforbedring på 3 år – lige præcis 3 år – uden at der er gjort noget. Derfor kan jeg konstatere, at vi åbenbart står i den situation, at når man endelig vil give noget, skal det være en gratis omgang, altså ting, der kommer af sig selv.

Derfor vil jeg spørge fru Birgitte Josefsen: Er man fra Venstres og regeringens side indstillet på at tage en diskussion om et mere ambitiøst mål med hensyn til levetid – ikke bare de 3 år,

som kommer af sig selv, men eventuelt at nå op på nordisk niveau med hensyn til levetid?

Kl. 16:00

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 16:00

Birgitte Josefsen (V):

Nu er der ikke noget i denne verden, der kommer af sig selv, og derfor er en forøget levetid jo heller ikke kommet af sig selv. Der er jo gennemført en række gode tiltag på sundhedsområdet og på en masse andre områder.

Folketinget har bl.a. i sidste periode været inde og sætte fokus på sådan et element som rygning. Vi ved jo, at rygning forringer levetiden ret betragteligt for en stor del af befolkningen – i hvert fald for dem, der ryger meget tobak og også dem, der er i nærheden af røgen. Det er bare ét af eksemplerne, så der er jo gennemført en hel masse forbedringer.

Vi er sådan set optaget af at give befolkningen så lang en levetid som overhovedet muligt, men også en levetid, hvor der er noget liv i den tid, man har.

Kl. 16:01

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Karl H. Bornhøft for en kort bemærkning.

Kl. 16:01

Karl H. Bornhøft (SF):

Jeg kan notere mig, at fru Birgitte Josefsen ikke forstod spørgsmålet, men det er jo ikke nødvendigvis fru Birgitte Josefsens skyld. Jeg vil derfor gå over til et lidt nemmere spørgsmål, nemlig et, som drejer sig om fru Birgitte Josefsens udsagn om, at hun er optaget af at afvente rapporten. Det har jeg aldrig forstået, og derfor vil jeg gerne spørge: Hvordan kan man være optaget af at afvente noget? Jeg troede, at man var optaget af at gøre noget.

Kl. 16:01

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 16:01

Birgitte Josefsen (V):

Jeg håber, at SF er enig med Venstre i, at når vi skal gøre noget, så gør vi det rigtigt, og derfor har vi faktisk brug for noget viden på det her område; vi har brug for noget faktisk viden, vi har brug for nogle fakta, og vi har brug for en sammenhængende forebyggende indsats. Det er sådan set det, vi er optaget af, og derfor har vi store forventninger til, hvilke elementer Forebyggelseskommissionen kommer og lægger på bordet foran os.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak. Så er det hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 16:02

Per Clausen (EL):

Jeg synes jo, det er glædeligt med den i virkeligheden meget store politiske bevægelse, der er i den her debat. Jeg er sikker på, at hvis vi havde diskuteret de her forslag for et år siden, havde der været en entydig afvisning hele vejen rundt.

Jeg synes faktisk, man skal rose de politikere i Venstre og andre steder, som har taget den her debat op internt i deres egne partier – og også internt i regeringen.

Men jeg vil så spørge fru Birgitte Josefsen: Når nu der laves det her kommissionsarbejde, er fru Birgitte Josefsen så ikke enig med mig i, at grunden til, at det er fornuftigt at tage spørgsmålet om priser og afgifter med, er, at der er nogle undersøgelser, der klart understreger, at det isoleret set har en positiv effekt på, om folk vælger sund eller usund mad, hvis man også bruger prissystemet til at regulere med?

Kl. 16:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:02

Birgitte Josefsen (V):

Som jeg sagde i min ordførertale, er der intet i den her sammenhæng, der er helligt for Venstre, så derfor vil vi med stor forventning se frem til, hvilke udmeldinger Forebyggelseskommissionen kommer med.

Selvfølgelig hænger prisen sammen med det, man putter i indkøbskurven. Jeg konstaterer bare, at når jeg går ned i mit lokale supermarked, er det jo ikke entydigt sådan, at det, der er usundt, er det billige, og at det, der er sundt, er det dyre. Det er faktisk modsat. Så derfor er den her øvelse jo ikke bare entydig, forstået på den måde at man fokuserer på momssatserne; der skal sådan set andre gode argumenter med for at få flyttet hele forebyggelsesindsatsen.

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Per Clausen.

Kl. 16:03

Per Clausen (EL):

Jeg deler fuldstændig fru Birgitte Josefsens opfattelse af, at der ikke findes ét redskab, og at hvis vi bare bruger det, så løser vi fedmeproblemet og andre sundhedsproblemer i Danmark. Det er jeg fuldstændig enig i.

Men jeg synes alligevel, at det ville være godt at få fru Birgitte Josefsen til ligesom også at sige, at når man nu har taget det her med i undersøgelsen, er det ikke bare, fordi der har været meget debat om det, og at nogle i valgkampen er kommet til at love, at det skal man have undersøgt, men så er det faktisk, fordi man også i Venstre har en forventning om, at det her godt kan give et resultat, men at man bare vil finde ud af, præcis hvordan det skal indrettes, og at der så er nogle modsatrettede tendenser, der gør, at man ikke får den gunstige effekt på den mest fornuftige måde, sådan som man ønsker det.

Kl. 16:04

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:04

Birgitte Josefsen (V):

Jeg er sådan set meget glad for, at jeg er enig med hr. Per Clausen, nemlig at når vi snakker forebyggelse, handler det ikke alene om prisen på fødevarer, men om en hel masse elementer, som vi skal se i en sammenhæng.

Når jeg så henviser til Forebyggelseskommissionen så mange gange, er det netop, fordi vi har brug for at få en række gode elementer på bordet, som vi kan bruge i bestræbelserne på at få en mere sund befolkning. Det har den enkelte brug for, og det har samfundet brug for. Så jeg håber, at vi, når Forebyggelseskommissionen kommer med deres forslag, kan sætte os ned og prøve at se, om vi kan finde frem til nogle af de forslag, som de er kommet med, og være enige om at få dem implementeret.

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren.

Den næste ordfører er hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:05

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Her er fremsat to forslag til folketingsbeslutning, hvis hensigt vel nok tiltaler alle, nemlig at danskernes liv skal blive sundere. Vores sundhedstilstand er under pres af eksempelvis et fødevarerindtag, som ikke svarer til den fysiske aktivitet, som mange har i deres hverdag. Fedmen tager til, og alle de medfølgende komplikationer manifesterer sig.

Sagen rummer rigtig mange paradokser, bl.a. at danskerne ikke spiser sundere trods megen information, at der ikke eksisterer et økonomisk

incitament til at vælge sundt frem for usundt, at der er en social slagside i forhold til sundhed, at flere og flere børn bliver overvægtige og forbliver tykke gennem hele livet, og at den enkeltes sundhed ofte nedprioriteres trods erhvervet og erkendt viden.

Folkesundhed vedkommer os alle, og fremme heraf skal medtænkes i enhver sammenhæng. Derfor er det også vigtigt, at vi her fra Folketingssalen griber til handling.

I forhold til denne alvorlige og komplekse situation har Socialdemokratiet en helt afklaret holdning. Der skal gøres andet og mere, men det, der skal gøres, skal også hvile på en grundig undersøgelse, være gennemvurderet og sat i en større strategisk sammenhæng.

Der tales så meget om sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse. Disse begreber er ikke ensdækkende, men afhængige af hinanden. Sundhedsfremme er relateret til den enkelte person, som vender sig væk fra sygdom og retter blikket mod sundhed. En person, som er opmærksom på egen sundhed, overvejer, hvordan vedkommende kan blive robust over for dagligdagens og livets stressorer. Forebyggelse derimod handler om at holde folk raske ved at undgå sygdom, typisk ved at eksperter og andre professionelle fortæller og kommer med forslag til, hvordan man bør leve livet. Meget er afprøvet, når det gælder sundhedsfremme og forebyggelse, men selv om alvoren er stor, har resultaterne hidtil ikke været gode nok. Derfor ønsker vi nu en helhedsorienteret belysning af situationen samt mulighederne for fremtidens indsats.

Begge de fremsatte forslag er positive i deres udgangspunkt, men i Socialdemokratiet vurderer vi dem som værende for snævre set i forhold til den samlede kompleksitet.

At tale om sunde fødevarerpriser fordrer, at der i enden heraf finder en adfærdsændring sted. På nuværende tidspunkt kender vi ikke befolkningens reaktion på fødevarerprisændringer, sådan som vi kender dem fra alkoholområdet, ej heller hvordan markedskræfterne og madpriserne i Danmark reelt vil reagere på sænkede eller hævede momsats. Derfor ønsker Socialdemokratiet, at fagkundskaben skal bringe vores vidensniveau højere op end til et antagelsesniveau.

Vi har med et såvel menneskeligt sårbart som økonomisk følsomt område at gøre her. Derfor skal vi som Folketing have det bedst mulige grundlag at beslutte ud fra. Den sociale slagside

på sundhedsområdet skal ikke have yderligere medvind, hvilket eventuelt kunne blive en konsekvens af beslutningsforslagernes gennemførelse, forstået på den måde at den, der i dag spiser usundt til en billig pris, i fremtiden skal betale mere for den samme vare. Såvel den økonomiske fordel som den sundhedsmæssige fordel slår kun igennem, hvis den enkelte ændrer sine spisevaner til sunde fødevarer. Også ATV-analysen fra 2007 fortæller, at der er behov for at foretage yderligere og dybtgående undersøgelser og beregninger af effekten i forhold til differentieret moms inden en eventuel gennemførelse.

KL 16:10

Derfor anser Socialdemokratiet det for fornuftigt og kvalificeret at lade hele komplekset undergå en grundig analyse og vurdering i Forebyggelseskommissionen, som netop nu har startet sit arbejde, en analyse, som kan belyse alle aspekter og måske begunstiges af, at Skattekommissionen samtidig kigger på hele skattekompakset.

Socialdemokratiet vil, at folkesundheden skal forbedres, og at vi skal gøre det velovervejet og med mest mulig sundhed for pengene. Som eksempel herpå har Socialdemokratiet fremsat et klart ernæringsmæssigt forslag. Vi vil sikre, at alle børn i vuggestuer og børnehaver får et gratis, sundt måltid mad hver dag, og at børn i skolerne får mulighed for at købe et sundt måltid mad hver dag. Det vil betyde, at langt de fleste børn, fra de er 1 år, og til de bliver 16 år, helt konkret spiser et sundt måltid mad hver dag, men nok så vigtigt at de introduceres til en sund kost med mange grønsager og dermed lærer at spise sundt, også hvis der ikke er tradition for det i familien i forvejen. Det vil have en helt afgørende indflydelse på og give en forståelse for sunde spisevaner, uanset social klasse.

Socialdemokraterne mener således, at kampen mod fedmeepidemien skal have et bredere fokus end prisen på sunde og usunde fødevarer. Når mange mennesker og især børn spiser for meget slik og drikker for meget sodavand, skyldes det jo ikke, at de ikke har råd til at købe æbler. Problemet er nok snarere, at det er besværligt at smøre en sund madpakke til børnene hver morgen, og at det er nemmere at give børnene penge med i skole, så de selv kan købe noget – noget, der ikke altid er lige sundt.

Denne opfattelse bakkes op af såvel ATV-rapporten som Statens Institut for Folkesundheds nyeste analyse om social ulighed i sundhed blandt børn og unge.

Derfor: Lad nu Forebyggelseskommissionen arbejde grundigt med emnet og fremkomme med en samlet strategi for sundhedsfremme og forebyggelse til gavn for folkesundheden i Danmark. Vi skal huske, at sundhedspædagogik nok er den vanskeligste disciplin inden for pædagogikken. For de fleste af os er sundhed ikke altid det bedste, vi har, hvorfor vi ofte gør valg, som går imod sundheden.

Socialdemokratiet vil fortsat arbejde meget aktivt og målrettet i dette problemfelt, og vi vil gøre det sideløbende med Forebyggelseskommissionens arbejde.

Socialdemokratiet kan jævnfør min tale her ikke stemme for de fremsatte beslutningsforslag, men ser frem til Forebyggelseskommissionens arbejde, som forventes at rumme såvel de sundhedsmæssige og adfærdsmæssige som de økonomiske konsekvenser af en sundere pris på sunde fødevarer.

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ja tak. Der er et par korte bemærkninger, og den første er fra hr. Per Clausen.

Kl. 16:13

Per Clausen (EL):

Jeg skal starte med at takke hr. Flemming Møller Mortensen for et lidt uklart indlæg. Når jeg takker for det, er det jo, fordi når man tænker på, hvad Socialdemokraterne tidligere har sagt i denne her sag, så er uklarhed at foretrække. Den kan nemlig være vejen til ny erkendelse.

Jeg vil spørge hr. Flemming Møller Mortensen om en enkelt ting: Er hr. Flemming Møller Mortensen enig med mig i, at afgifter godt kan have en adfærdsregulerende virkning, altså at det at man lægger afgifter på usunde produkter godt kan reducere forbruget af usunde produkter, og hvis det er rigtigt, er det så ikke meget sandsynligt, at det at lette afgifterne på sunde produkter også kan øge forbruget af dem?

Kl. 16:14

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 16:14

Flemming Møller Mortensen (S):

Som det fremgik af talen, mener vi i Socialdemokratiet, at netop adfærdsændringen er et af de punkter, som, hvad videnskabelighed angår, er for dårligt belyst. Jeg skal ikke benægte, at prisen kan have sin indflydelse. Som jeg fremførte, ved vi, hvordan det har stået til med hensyn til alkoholområdet, men vi har ikke lignende un-

dersøgelser af fødevarerprisernes indflydelse på et eventuelt købsmønster.

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Per Clausen.

Kl. 16:15

Per Clausen (EL):

Jeg vil godt spørge hr. Flemming Møller Mortensen, om han ikke anerkender, at den rapport, som Akademiet for de Tekniske Videnskaber fremlagde i maj 2007, faktisk også indeholder, synes jeg, med gode, saglige begrundelser det synspunkt, at der kan etableres en sammenhæng mellem menneskers forbrug, og om man har afgifter på usunde fødevarer og lavere afgifter på sunde fødevarer. Og for at gøre det endnu mere interessant, er det så ikke også rigtigt, at Institut for Miljøvurdering sådan set har påvist det samme? Der findes altså også videnskabeligt begrundede argumenter for, at det her hænger sådan sammen. Det er ikke, fordi jeg dermed afviser, at der brug for yderligere undersøgelser, for det fremgår jo i hvert fald også af den ene af de rapporter, jeg har refereret til, og derfor går vores forslag sådan set også ud på, at man skal gennemføre nogle yderligere undersøgelser, inden man sætter det i værk.

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 16:16

Flemming Møller Mortensen (S):

Hertil vil jeg sige, at vi i Socialdemokratiet netop synes, at Forebyggelseskommissionen er det helt rigtige, og at det er det helt rigtige tidspunkt at lægge netop de fremtidige undersøgelser og vurderinger over i den. For det er fuldstændig korrekt, som hr. Per Clausen her fremfører: I nogle undersøgelser siger man, at der er en klar linje med hensyn til, at det her vil have effekt, i andre siges der, eksempelvis i ATV-analysen, at der skal yderligere analyse til. Lad os derfor nu få det lagt over i Forebyggelseskommissionen, og lad den arbejde. Det er jo netop ikke en langsomt arbejdende kommission. Den har kun 2008 til sit arbejde.

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Jesper Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 16:16

Jesper Petersen (SF):

Jeg vil også gerne kvittere for, at jeg dog hos hr. Flemming Møller Mortensen finder en åbning i forhold til tidligere socialdemokratiske udtalel-

ser om lavere moms på sunde fødevarer. Det er dog værd at tage med, og det borger for, at det faktisk kan blive til noget på et tidspunkt, at vi også kan få Socialdemokraterne med på vognen. Der er ikke den samme fejlfinderindstilling hos den socialdemokratiske ordfører, som vi har oplevet tidligere i dag.

Det, jeg gerne først vil gribe fat i, er det her spørgsmål om den sociale slagside. Jeg vil høre hr. Flemming Møller Mortensen, om han ikke anerkender, at der i SF's beslutningsforslag faktisk er indbygget en kompensationsordning, der gør, at f.eks. børnefamilier ikke vil blive ramt af den sociale slagside, som hr. Flemming Møller Mortensen peger på, og om hr. Flemming Møller Mortensen ikke også anser det for at være et udtryk for en social slagside, hvis der skal være brugerbetaling på skolemad, sådan som det, så vidt jeg har forstået, har været Socialdemokraternes idé. Det er vel den samme mekanisme.

Så selv om de to ting, at vi skal have skolemad og lavere fødevarer, ikke udelukker hinanden – det synes jeg ikke – så bider det dog hr. Flemming Møller Mortensens argument lidt i halen. Er det ikke også et udtryk for social slagside?

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:17

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg synes, at det i den her sammenhæng er helt afgørende at fokusere på og fæstne sig ved, at der er negativ social slagside, hvad angår sundheden i Danmark. At få fokuseret på det er noget af det, vi Socialdemokrater har allermost i vore røde hjertes, og derfor skal vi gøre det i enhver sammenhæng. Det var netop også det, jeg fremførte i min ordførertale, at det er et centralt punkt, og jeg vil sige det sådan, at uligheden skal bære at løfte de initiativer, der skal være på det her område.

Når der nu bliver stillet spørgsmål fra hr. Jesper Petersen om skolemad, må jeg sige, at vi i Socialdemokratiet har forsøgt at se, hvad der er muligt inden for en ramme. Som det blev fremført i valgkampen, ved vi, at det vil koste ca. 750 mio. kr. at give alle i vuggestuer og børnehaver gratis mad. Vi har så også sagt, at når det drejer sig om skolealderen, altså folkeskoletiden, så anser vi det som en mulighed at sige, at der skal der være en lav pris på et sundt måltid mad.

Men vi har om nogen, vil jeg fremhæve, fokus på den negative sociale slagside her.

Kl. 16:19

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Jesper Petersen for en kort bemærkning.

Kl. 16:19

Jesper Petersen (SF):

Ja, det anerkender jeg og sætter pris på. Jeg vil dog håbe, at det ikke skal gå ud over forslaget om lav fødevarer, når der nu kan laves en fornuftig kompensation, og at vi er enige om at have opmærksomhed på at undgå social slagside af forskellige lovforslag.

Det andet, jeg vil tage fat i hos Socialdemokraterne, handler om den her begejstring for Forebyggelseskommissionen, som jeg for så vidt kan dele. Det er en god idé. Men det, der undrer mig lidt, er, at det at nedsætte en forebyggelseskommission jo, så vidt jeg har forstået, ikke er en socialdemokratisk idé. Der er eksperter og organisationer på stribe, der har bakket op om ideen om at have lav moms på sunde fødevarer. Skal det virkelig ende med at være regeringens for-tjeneste, at Socialdemokraterne måske bliver omvendt, eller ville vi have ventet for evigt på en socialdemokratisk holdningsændring, hvis ikke vi havde fået en forebyggelseskommission fundet på af en borgerlig regering i Danmark?

Kl. 16:20

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:20

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg tror, at det er enhver, som betræder denne tallerstol, bekendt, hvordan flertallet her i Folketinget ser ud. Og netop fordi vi fokuserer så meget på den sociale ulighed, må vi sige, at det i denne sammenhæng drejer sig om at samle alle mulige kræfter for at skabe det bedste videnskabelige grundlag for, hvordan vi administrerer statens penge med henblik på at få mest mulig sundhed for pengene. Det er helt klart vores primære motivation, men jeg må også give udtryk for, at vi synes, at Forebyggelseskommissionen for nuværende, som den har fået kommissorium, har fået nogle opgaver, som falder godt inden for det, som er socialdemokratisk tankegang i forbindelse med netop en forbedring af folkesundheden.

Kl. 16:20

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ja tak. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Pia Adelsteen.

Kl. 16:21

(Ordfører)

Pia Adelsteen (DF):

Enhedslisten og SF har her fremsat forslag om stort set lavere moms på sunde fødevarer og så eventuelt højere afgifter på usunde fødevarer. Umiddelbart er det forslag, der kan ses positivt på. Bl.a. har en undersøgelse fra Zapera vist, at 70 pct. af forbrugerne ville købe mere frugt og grønt, hvis momsen blev fjernet. Samtidig er alle interesseret i, at folkesundheden øges, at vi får færre overvægtige og fede, og at antallet af ernæringsrelaterede sygdomme som hjerte-kar-sygdomme, visse kræftformer og type 2-diabetes falder.

Enhedslisten og SF ønsker derfor også at øge afgifterne på usunde fødevarer. I bemærkningerne til sit eget forslag er Enhedslisten opmærksom på, at en klassificering af fødevarer i sunde og usunde er kompliceret, og foreslår, at der tages udgangspunkt i de officielle kostråd. Samtidig foreslår Enhedslisten, at der gives et særligt nedslag i momsen eller i afgifterne for økologiske fødevarer. Med hensyn til forslaget om nedslag på momsen for økologiske fødevarer er dette ikke muligt i henhold til gældende momsregler i EU, idet der her tales om nedslag i forhold til en produktionsform, ikke en bestemt varegruppe.

Ser vi på forslaget om større afgifter på usunde varer, mener vi i Dansk Folkeparti, at vi roder os ud i en situation, som er meget svær at definere. Hvad er usundt?

I Danmark har vi i forvejen særlige afgifter på varer som is, slik, chokolade og sodavand. Alligevel ser vi et stort forbrug af disse varer. Sætter vi afgifterne yderligere op, er vi i Dansk Folkeparti overbeviste om, at det blot vil øge grænsehandelen, hvilket også er årsagen til, at vi har været med til at beslutte at nedsætte sodavandsafgiften.

Så vil jeg komme ind på lidt af det samme, som skatteministeren var inde på, netop det, at man kan spørge sig selv, om sødmælk er sundt eller usundt. Sundhedsstyrelsen anbefaler sødmælk til børn under 1 år, mens børn mellem 1 og 3 år skal have letmælk, og ældre børn og sådan nogle som os selv skal have skummet-, mini- eller kærnemælk.

Det kan være positivt at indføre differentieret moms på fødevarer, men det er altså ikke nødvendigvis prisen, der afgør, hvilke varer der ryger i indkøbskurven. SF skriver selv i deres be-

mærkninger til beslutningsforslag nr. B 31, og jeg citerer:

Det drejer sig langtfra kun om, hvorvidt man har råd til at leve sundt. De fleste danskere har uden tvivl råd til at leve sundere, end de gør, men man må konstatere, at det gør de ikke.

Det er Dansk Folkepartis synspunkt, at prisen ikke nødvendigvis er det altafgørende for, hvilke fødevarer man vælger. Ofte er der tale om vane og kultur.

Det tredje element i forslaget, nemlig lavere moms på sunde fødevarer, kan være positivt. Dansk Folkeparti foreslog da også allerede sidste sommer, at der skulle kigges på differentieret moms på frugt og grønt. Det kræver dog en nærmere analyse. Sammenligner vi Danmark med andre OECD-lande, ligger vi over gennemsnittet i forbrug af frugt og grønt. Vi ligger også over gennemsnittet i forbrug af sukker, men vi har et lavere antal fede og overvægtige.

Sagen er mere kompleks end blot at nedsætte momsen på frugt og grønt. Virksomhederne vil opleve en større administrativ byrde, som ifølge et skøn fra Skatteministeriet vil udgøre ca. 100-200 mio. kr. om året. Man kan således forvente, at den større udgift til virksomhederne lægges på varens pris, og forbrugeren oplever altså ikke så stort et prisfald som forventet. Og sidst, men ikke mindst vil en nedsættelse af momsen på f.eks. frugt og grønt ikke nødvendigvis føre til et større forbrug af disse varer. Det kan lige så vel føre til et større forbrug af usunde fødevarer. Forbrugerne får nemlig flere penge mellem hænderne og kan derfor frit vælge, hvad disse penge skal bruges til. Det må derfor være bedre at fortsætte det oplysningsarbejde om sund kost og motion, som vi har, frem for at lave en ændring af moms- og afgiftsreglerne på fødevarer, en ændring, som vi på nuværende tidspunkt reelt ikke ved om har den ønskede effekt.

Det er derfor særdeles positivt, at regeringen har valgt at nedsætte en forebyggelseskommission, som netop skal se på konsekvenserne af nedsat moms på frugt og grønt og komme med anbefalinger på forebyggelsesområdet. Forebyggelseskommissionen må dog ikke gå hen og blive en sovepude.

Samtidig kan vi appellere til detailhandelen om ændringer. Her tænker jeg på en historie fortalt i radioen i sidste uge om en forretningskæde, der har flyttet alt slik væk fra kasselinjen. Samtidig har den fravalgt at give mængderabat på netop slik, og så har den fremhævet sine frugt- og grøntafdelinger. Det har medført et

stort fald i sliksalget og en stigning i salget af frugt og grønt. Så på trods af de positive hensigter kan Dansk Folkeparti ikke støtte forslagene.

Kl. 16:25

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jesper Petersen.

Kl. 16:26

(Ordfører)

Jesper Petersen (SF):

Problemet med fedme og usund livsstil er kraftigt voksende. 350.000 danskere kan karakteriseres som egentlig fede, og et sted mellem 1,8 og 2,2 millioner danskere er overvægtige. Det er en stigning på hele 75 pct. over de sidste 13 år. Det giver for mange mennesker en ringere livskvalitet og en kortere levetid, og for samfundet fører det store omkostninger med sig. I 2007 forventes det, at vi skal bruge 14,4 mia. kr. på at behandle fedmerelaterede sygdomme, og Dagens Medicin anslår, at beløbet i 2024 vil være 24 mia. kr. Det vigtigste er naturligvis at gøre noget ved sundheden, men det er dog en væsentlig sidegevinst, hvis vi kan få nedbragt de store udgifter, der er forbundet med fedmerelaterede sygdomme.

Der skal en bred vifte af forslag til for at gøre noget ved problemet. Jeg vil gerne medgive tidligere ordførere her i dag, at det naturligvis ikke er gjort alene ved at indføre en lavere moms på sunde fødevarer. Også sund mad i skolerne, mere idræt, bedre adgang til motion i hverdagen osv. er væsentlige ting. Men et meget væsentligt virkemiddel er dog også at gøre det sunde valg billigere.

SF er positiv over for Enhedslistens forslag. Det flugter meget godt med SF's forslag, som vi dog anser for at være en kende mere detaljeret og nemmere at gå til.

En række eksperter og organisationer har peget på forslagens positive effekt, herunder Hjertereforeningen og Akademiet for de Tekniske Videnskaber, som i deres rapport fra maj sidste år har peget på lavere moms på sunde fødevarer som et vigtigt redskab til at ændre kostvaner, især i de dele af befolkningen, der er mindst modtagelige over for kampagner og sundhedsråd.

Derfor foreslår SF at fjerne momsen på frugt og grønt og indføre en afgift på fedt- og sukkerholdige varer. På den måde får forslaget størst effekt, som bl.a. Bente Klarlund Pedersen, formanden for Det Nationale Råd for Folkesundhed, har peget på – endnu en ekspert i rækken, der støtter ideen om lavere moms på sunde fødevarer. Det indgår samtidig i SF's forslag, at

vi gerne vil give et tilskud til økologiske fødevarer på 1 kr. pr. kg og dermed på en række basisvarer udligne prisforskellen mellem konventionelt producerede og økologisk producerede fødevarer.

Danmark fejrede for nylig et flot og fortjent europamesterskab i herrehåndbold. Desværre er Danmark også europamester i moms på sunde fødevarer. Intet andet EU-land har så høj en momssats på sunde fødevarer, som vi har i Danmark. Det vil umiddelbart koste 2,5 mia. kr. at sænke momsen til 5 pct. og 400 mio. kr. at give tilskud til økologiske fødevarer, men fedtafgift, sukerafgift og sodavandsafgift vil mere end opveje det tab, og derfor vil SF's forslag samlet give et provenu på 2,1 mia. kr. De penge vil vi bruge til at kompensere de mennesker med de mindste indtægter og børnefamilierne for de øgede udgifter til fødevarer, som de kan have som følge af forslaget, så man som børnefamilie eksempelvis stadig væk vælger at købe sødmælk til de allermindste i stedet for letmælk.

En børnefamilie vil med SF's forslag til kompensation via børnecheck og indkomstskat få 1.300 kr. mere at putte i husholdningsbudgettet om året. Så der er ikke tale om en pengemaskine, men om et redskab til at højne folkesundheden og forlænge levealderen. Vi skal nemlig forebygge og have mere sundhedsfremme, undgå overvægt, fedme og ringere livskvalitet. Samtidig kan vi som en sidegevinst mærkbart reducere ernæringsrelaterede hjerte-kar-sygdomme, som rigtig mange danskere jo desværre dør af. WHO har peget på, at dårlige kost- og motionsvaner faktisk er lige så risikofyldt som tobaksrygning i forhold til tidlig død. Derfor vil det være en klar fremgang for folkesundheden.

SF mener ikke, at der er behov for at vente på en kommission. Vi anser det lidt for at være en syltekrukke. Eksperterne har stået i kø for at anbefale det her forslag, og organisationer i stribevis gør det. Det er ikke nogen ny idé. Vi har diskuteret det i årevis, vi er enige, og som jeg har kunnet henvise til tidligere i debatten i dag, anbefaler selv borgerlige politikere, at vi gør det. Vi synes, at vi skal se at komme i sving. Det er muligt at vedtage lovgivning, uden at det har været gennem en forebyggelseskommission eller andre kommissioner i det hele taget.

Jeg vil til slut dog sige, at som tonen har været i debatten, er der umiddelbart en positiv tilgang til det. Der bliver fundet forskellige kompleksiteter ved det, ting, der kan være svære at administrere, men ambitionen er vi dog enige

om, og finder vi de rigtige videnskabelige resultater for det, må man også forvente, at vi kan finde bred opbakning i Folketinget til at vedtage det. Det vil SF selvfølgelig se frem til og med de bemærkninger gå videre med behandlingen af forslaget og håbe, at det kan blive til virkelighed hurtigst muligt.

Kl. 16:31

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ja tak. Skatteministeren.

Kl. 16:31

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg bliver simpelt hen nødt til at stille hr. Jesper Petersen et spørgsmål. Ud af den der tilsyneladende lange række af eksperter, som hr. Jesper Petersen siger har udtalt sig til fordel for forslaget, vil hr. Jesper Petersen så ikke bare nævne mig én ekspert, som har sagt, at vi nu har den viden, der er nødvendig for at lave den rigtige placering og afgrænsning af, hvad der er sunde fødevarer og ikke sunde fødevarer? Og kan jeg så ikke efterfølgende få tilsendt listen over, hvad der så er sunde fødevarer fra sådan en ekspert, som hr. Jesper Petersen mener siger at der nu ikke er grundlag for at undersøge det her nærmere?

Kl. 16:31

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Jesper Petersen.

Kl. 16:31

Jesper Petersen (SF):

Jeg skal medgive skatteministeren, at det naturligvis er komplekst at lave om på momssystemet. Der kan gives mange eksempler på, at noget for nogle er sundt, mens det for andre er noget andet, der er sundt, og nogle andre ting, der er usunde. Men langt hen ad vejen tror jeg dog vi kan blive enige om, at frisk frugt og grønt er sundt. Det er der vist ingen der bestrider.

Som det står i Skatteministeriets eget notat, skal der, hvis man skal gennemføre sådan et forslag her, være en bred afgrænsning. SF vil ikke gøre det mere kompliceret end som så og sætter derfor afgrænsningen ved frugt og grønt, og så kan der senere hen komme andre vurderinger. Men lad os dog i første omgang starte med at lave en bred afgrænsning ved frugt og grønt. Den er til at administrere – også i mange andre EU-lande, som vi har været inde på det i debatten i dag, hvor der er en særlig lav moms på sunde fødevarer. Det bør også kunne lade sig gøre for os kvikke danskere.

Kl. 16:32

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Skatteministeren.

Kl. 16:32

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg kan bare starte med at konstatere, at hr. Jesper Petersen ikke kunne give mig navnet på den forsker, der mente, at vi nu havde alting afklaret. Derved kan vi bare konstatere, at der så også må være opbakning til det, som har været konklusionen fra regeringens, Socialdemokratiets og Dansk Folkepartis side, nemlig at der her er noget, der skal undersøges nærmere. Jeg kan konstatere, at hr. Jesper Petersen end ikke forsøgte at svare på det.

Hr. Jesper Petersen kom så igen med påstanden om, at andre EU-lande har nedsat moms på sunde fødevarer. Nej, andre EU-lande har nedsat moms på fødevarer, på forskellige kategorier af fødevarer, ud fra en klar definition, f.eks. på mælk eller andet, ikke ud fra en uklar betragtning om, hvad der måtte være sundt eller ikke sundt.

Kan hr. Jesper Petersen fortælle mig, hvilket EU-land der har nedsat momsen på fødevarer med den begrundelse, at der skal være nedsat moms, fordi det er sunde fødevarer?

Kl. 16:33

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Jesper Petersen.

Kl. 16:33

Jesper Petersen (SF):

Den detaljeringsgrad er jeg desværre ikke i stand til at levere til ministeren, og det vil han selvfølgelig være rigtig glad for. Jeg kan også se et lille smil brede sig på skatteministerens ansigt ... (*Skatteministeren (Kristian Jensen)*): Et stort smil! Et stort smil, det bliver større og større. Men jeg skal dog konstatere, at det er muligt at lave en differentiering af momsen, og at det ligger i Skatteministeriets eget notat, at det er muligt at lave en sådan differentiering. Men skal det gøres, skal man lave en bred afgrænsning; det er det, SF lægger op til.

Jeg synes, at den her fejlfinderretorik, som i høj grad ligger i skatteministerens optræden i dag, er en smule uklædelig, når det er så vigtigt et emne som folkesundheden, det handler om, nemlig at bruge afgiftsinstrumentet til at få en større folkesundhed og få det til at slå igennem i de grupper, der ikke er så modtagelige for kostråd og kampagner. Derfor håber jeg heller ikke, at det er en stil, der vil fortsætte.

Der er jo i en række andre indlæg i dag blevet lagt op til, at såfremt Forebyggelseskommissionen finder, at det er fornuftigt at lave det her med lavere fødevareroms, kan det faktisk godt lade sig gøre. Så det er egentlig ikke det, der er problemet. Der er kompleksitet, javel, men så er det heller ikke sværere. Og jeg tiltror Skatteministeriets embedsmænd så stor kunnen, at de nok skal kunne skrue et lovforslag sammen også på det her område, der kan tilfredsstille vores intentioner med beslutningsforslaget, især når der er lagt op til så bred en afgrænsning, som der er. En mere detaljeret sundhedsdefinition kommer vi ikke ind i: frugt og grønt, lav moms, ja eller nej.

Kl. 16:35

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ja tak. Der er lige yderligere et par korte bemærkninger til ordføreren. Den første fra fru Birgitte Josefsen.

Kl. 16:35

Birgitte Josefsen (V):

Tak for det. SF's sundhedsordfører står på talerstolen og siger, at Forebyggelseskommissionen er en syltekrukke. Jeg forstår simpelt hen ikke den argumentation, når SF i deres beslutningsforslag skriver:

Derfor lægger dette beslutningsforslag ikke op til, at regeringen skal fremsætte et bestemt forslag, men giver mulighed for, at regeringen selv kan finde frem til, hvordan man bedst sikrer sunde fødevarer.

Mener SF, at vi så bare skal knipse med fingrene og så sætte os ned omkring bordet i morgen, og så er det os, der beslutter, hvad der er sundt, og hvad der er usundt, og at vi slet ikke skal have nogen faglig, saglig vurdering af det?

Kl. 16:36

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:36

Jesper Petersen (SF):

Det er jo netop med øje for kompleksiteten i det, at vi siger, Skatteministeriet og regeringen skal have lov til at sige, hvordan det præcis skal foregå. Det, jeg siger, er en syltekrukke, er, at man igen vil sige, at et forslag, som en stribe eksperter og organisationer støtter og siger er absolut fornuftigt og som kan lade sig gøre i andre lande, skal skydes i en kommission.

Jeg er ikke SF's sundhedsordfører, men skatteordfører. Der er også en Skattekommission, og vi har lige haft en Infrastrukturkommission. Kommissionerne står der på stribe med såkaldte

smagsdommere, som regeringen jo tidligere ikke har været ret begejstret for.

Jeg synes, der er tale om en syltekrukke, når man tager forslag, som egentlig er velbegrundede, gennemtænkte og mulige at gennemføre, og lægger dem i en kommission og nægter at diskutere dem, så længe de ligger dér. Det er det, der er en syltekrukke. Forebyggelseskommissionen i sig selv er en ganske god idé. Fordi det er så vigtigt et emne, er det udmærket at få en Forebyggelseskommission, men det er ikke nødvendigt at have kommissioner for alting, for at man kan gennemføre lovgivning.

Kl. 16:37

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Birgitte Josefsen for en kort bemærkning.

Kl. 16:37

Birgitte Josefsen (V):

Jamen hvis nu vi tog den betragtning, at hele Folketinget stemmer for SF's forslag, der ligger til behandling her i dag, så har vi besluttet, at letmælk er sundt, mens sødmælk er usundt. Det er sådan set det, SF skriver. Så er det sådan, fakta er, sådan ser SF's verden ud.

Når SF så fremsætter det her beslutningsforslag, så er det også stilet til skatteministeren. Nu har jeg sådan set meget, meget stor tillid til vores skatteminister i forhold til det, der ligger på skatteområdet, men det kunne jo godt være, at der var nogle, der kunne komme lidt dybere ned i den her materie, når man skal diskutere, hvad der er sundt, og hvad der ikke er sundt. Det kunne godt være, at der var nogle andre ministerier, der skulle ind i den proces, bl.a. Fødevarerministeriet, Sundhedsministeriet osv.

Hvis nu vi tænker os, at vi siger ja til det her, så mener jeg faktisk, at vi når dertil, hvor vi gør livet meget, meget surt for en meget, meget stor del af befolkningen, bl.a. de mange børnefamilier, for så har vi altså bestemt, at der er noget, der er sundt, og noget, der er usundt, men det er altså med det forkerte fortegn.

Kl. 16:38

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:38

Jesper Petersen (SF):

Jeg synes ikke, at det er mere komplekst, end at vi siger: Frugt og grønt kan vi vel alle sammen være enige om faktisk er sundt. Det er der, vi med det her forslag gerne vil lave en differentiering og have moms ned på frugt og grønt.

Så er der selvfølgelig en række andre detaljer. Fisk blev nævnt tidligere i fru Birgitte Josefsens

indlæg. Der står faktisk i SF's beslutningsforslag – og det kan man se, hvis man læser det – at fisk er undtaget. Men jeg synes ikke, der er grund til at gå ned i det her fejlfinderdetaljerytteri, når vi alle sammen er enige om, at frugt og grønt altså er sundt.

I forhold til børnefamilierne indgår det jo også i SF's beslutningsforslag, at der skal gives en kompensation til børnefamilier, netop for at undgå social slagside og at børnefamilierne bliver særlig ramt. Det vil fru Birgitte Josefsen også kunne orientere sig om ved at genlæse forslaget.

Det her er et spørgsmål om moms, og derfor ligger det hos skatteministeren. Jeg er overbevist om, at man i regeringen godt kan finde ud af at tale sammen de forskellige ministerier imellem, og at de kan undgå en alt for stor og blodig kamp mellem sig. Det skulle de nok kunne finde ud af; det tiltror jeg virkelig regeringen at den kan, og det håber jeg også fru Birgitte Josefsen gør.

Kl. 16:39

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak. En kort bemærkning til fru Vivi Kier.

Kl. 16:39

Vivi Kier (KF):

Jeg tager ordet, fordi jeg faktisk blev en lille smule skuffet over hr. Jesper Petersens udsagn om Forebyggelseskommissionen som en syltekrukke. Jeg vil gerne spørge, om SF egentlig mener det, de skriver i forslaget. Der står:

»Det er dog meget tænkeligt, at man kan finde en anden model, der er at foretrække, fordi den giver mere sundhed for pengene og er administrativt nemmere eller har andre fordele.«

Det er jo netop en af de ting, der ligger i kommissoriet for Forebyggelseskommissionen, så jeg vil gerne spørge ordføreren, hr. Jesper Petersen: Er han enig i det, man skriver i forslaget, eller vil han holde fast ved, at Forebyggelseskommissionen er en syltekrukke?

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:40

Jesper Petersen (SF):

Nu bliver der virkelig redet nogle kameler i forhold til begrebet syltekrukke, som jeg ikke synes at mit tidligere indlæg kan bære. Jeg har jo netop ikke sagt, at Forebyggelseskommissionen er en syltekrukke, men at når man ikke vil vedtage det her forslag, og når man nærmest nægter at diskutere det, er det altså syltekrukkeri at lægge forslaget i den; når stribevis af eksperter og stri-

bevis af organisationer er enige om, at det vil have en stor og betydende effekt for folkesundheden, synes jeg, det er uheldigt at skyde det til hjørnespark og nærmest ikke ville diskutere det.

Når forslaget er formuleret, som det er, er det sådan set en imødekommelse af, at der jo er kompleksiteter i forhold til moms. Det kan godt være, at der er ting, som er overset i et beslutningsforslag som det her, men der har man så heldigvis et kæmpe apparat af embedsmænd i Skatteministeriet, der må kunne sørge for at lave et forslag, der er i overensstemmelse med det her beslutningsforslag, sådan som det er almindeligt at gøre det.

Så hvis der er tilslutning til, at vi rent faktisk skal have sunde fødevarerpriser, så er det bare med at få det vedtaget.

Kl. 16:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Vivi Kier for en kort bemærkning.

Kl. 16:41

Vivi Kier (KF):

Igen må jeg fastholde, at det jo lige nøjagtig er det her, som Forebyggelseskommissionen skal ind og kigge på.

SF skriver, at man er indstillet på at kigge på, hvordan man får mest sundhed for pengene. Hvis vi vedtager det, som SF's ordfører står her og plæderer for, ved vi jo rent faktisk ikke, om der var en anden måde, hvorpå vi kunne få meget mere sundhed for pengene.

Så jeg synes, det lyder lidt hult at ville trække sig ud af sit syltekrukkeforslag, når man rent faktisk lægger op til, at man vil lade regeringen gå ind og kigge på, hvordan man får mest sundhed for pengene.

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:42

Jesper Petersen (SF):

Der er jo forskel på det at nedsætte en kommission, som alle forslag skal igennem, og så det at sige, at det er i orden, at der går et par måneder med, at ministeriets embedsmænd får strikket det rigtige forslag sammen. Det er overhovedet ikke det samme.

Jeg synes ikke, der er grund til, at man i forbindelse med alle lovforslag i det her land skal vente på, at de har været i en kommission. Vi skal nu vente et år, dernæst skal vi givetvis have en plan for, hvordan pengene skal bruges, og så skal vi se, om vi overhovedet kan finde de penge. Jeg synes faktisk, der er så gode argumenter

for det her forslag og så mange organisationer og eksperter, der bakker op om det, at det er til at vedtage uden at putte det i en Forebyggelseskommission.

I den måde, som fru Birgitte Josefsen tolkede forebyggelse på i sit tidligere indlæg, så handler det jo også om uddannelsespolitik, kommunalpolitik og alt muligt andet.

Vi kan altså godt vedtage lovforslag om forebyggelse, uden at de alle sammen har været igennem en kommission. Det synes jeg også at det tidligere indlæg viste.

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
En kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:42

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Jesper Petersen, om vi dog ikke kan blive enige om to ting, nemlig at det er en gunstig proces, vi er inde i i forhold til debatten om højnelse af folkesundheden, og at den Forebyggelseskommission, som nu er nedsat med et bredt panel af eksperter, godt kunne risikere at gå hen at blive et rigtig godt panel med en nuanceret holdning til netop fremme af folkesundheden.

Forebyggelseskommission har fået et kommissorium, som er meget snævert på det her område. Der skal netop fokuseres på, hvordan differentieret moms vil kunne have en gunstig eller ugunstig effekt. Er der ikke flere ting i forhold til det, Forebyggelseskommissionen skal gøre, som anses for at være gunstige – også af hr. Jesper Petersen?

Kl. 16:43

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:43

Jesper Petersen (SF):

Det er da helt sikkert, og debatten her skal ikke udvikle sig til et raseri mod Forebyggelseskommissionen. Det er absolut positivt og en måde at få sat yderligere fokus på et meget vigtigt politisk emne, som har været SF's mærkesag i årevis, nemlig overhovedet at få sådan en kommission. Så, jo: et bredt panel, et godt panel, en gunstig proces – det kan vi sagtens være enige om.

Men jeg fastholder, at det ikke er nødvendigt at putte alle forslag igennem en Forebyggelseskommission, før man vedtager dem. Jeg har dog noteret mig, at også Forebyggelseskommissionens udpegede formand er positivt indstillet over for forslaget her, ligesom jeg kunne nævne

en stribe konservative politikere og Venstrepolitikere – jeg citerede i øvrigt hr. Preben Rudiengaard tidligere – der har sluttet op om det. Og vi synes i SF, at det efter så mange års arbejde for lavere fødevareroms er glædeligt, at det forhåbentlig får en god behandling der. Vi er nok bare en kende mere utålmodige end Socialdemokraterne, der har været uenige i forslaget i meget lang tid.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Flemming Møller Mortensen for en kort bemærkning.

Kl. 16:45

Flemming Møller Mortensen (S):

Skulle hr. Jesper Petersen og jeg så ikke som den opposition, for hvem ligheden i det danske samfund betyder rigtig meget, bruge det år, hvor Forebyggelseskommissionen netop skal arbejde, til sammen at fokusere på, at vi rent faktisk har et samfund, hvor uligheden er stigende – ikke bare på sundhedsområdet, men på alle de væsentlige områder? Vi, om nogen, ved jo, at der en sammenhæng i de her ting, og at vi skal gribe fat om roden for at få ændret problemet. Lad os stå sammen om at fokusere på det her sideløbende med Forebyggelseskommissionens arbejde.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 16:45

Jesper Petersen (SF):

Det vil jeg utrolig gerne. Vi er helt på linje med Socialdemokraterne, når det gælder ambitionen om at mindske uligheden i samfundet, også uligheden i sundhed. Og netop derfor er det jo også, at vi fremsætter det her forslag. For det har jo vist sig, at sundhedsråd, kampagner osv. ikke er lige virksomme over for alle de forskellige grupper i samfundet.

Vi har for nylig set, hvordan priserne på fødevarer har udviklet sig, sådan at prisen på usunde fødevarer ikke er steget nær så meget som prisen på sunde fødevarer. Også der er der en sundhedsmæssig social skævvridning, som vi gerne vil modarbejde, bl.a. med det forslag som vi behandler i dag.

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til hr. Jesper Petersen. Den næste ordfører er fru Vivi Kier.

Kl. 16:46

Kl. 16:49

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Såvel Enhedslisten som SF fremsætter i dag hvert sit beslutningsforslag med helt det samme sigte, nemlig at nedsætte momsen på frugt og grønt og sunde fødevarer og samtidig at sætte afgiften op på usunde fødevarer.

Fra konservativ side ser vi meget positivt på at nedsætte momsen på frisk frugt og grønt – nu håber jeg, at SF's ordfører hører efter. Det har vi sådan set talt for længe, og vi glæder os derfor over, at den nyligt nedsatte Forebyggelseskommission netop har fået i opdrag at se på differentieret moms og konsekvenserne heraf.

Sundhed handler jo ikke alene om kost, men også en lang række andre faktorer såsom fysisk inaktivitet spiller ind. Vi Konservative finder ikke, at differentieret moms alene kan modvirke tendensen med flere og flere livsstilssygdomme. At spise og leve mere sundt består af en lang række forskellige tiltag, som kommissionen også skal komme med et udspil til.

For os Konservative gælder det om at finde frem til de bedst mulige løsninger for en styrkelse af folkesundheden. Jeg hæfter mig ved SF's bemærkninger til beslutningsforslaget, som siger, at de blot ønsker, at regeringen finder frem til, hvorledes man sikrer sunde fødevarer. Og svaret på dette er jo netop, at regeringen med den nedsatte Forebyggelseskommission klart tilkendegiver at ville handle på baggrund af de anbefalinger, kommissionen fremlægger.

Jeg hæfter mig også ved Enhedslistens bemærkninger til deres beslutningsforslag, som siger, at økonomiske virkemidler ikke bør anvendes alene og skal underlægges nøje regulering. Og der er svaret, at det lige nøjagtig er det tiltag, regeringen har gjort med nedsættelse af Forebyggelseskommissionen.

Det er jo vigtigt at se på, hvordan vi får mest mulig sundhed for vores penge. Fra Konservatives side ser vi frem til den åbne dialog og debat-skabende proces, der vil følge i kølvandet på kommissionens arbejde og gerne skal munde ud i, at vi bredt her i salen kan vedtage beslutninger, der kan være med til at højne et sundt og aktivt liv samt forebygge indlæggelser grundet usund livsstil, og som skal træffes på baggrund af en viden om, hvad bedst virker.

Det er derfor mit håb i dag, at alle partier kan enes om at afvente Forebyggelseskommissionens anbefalinger og dermed undlade at tilslutte sig de to beslutningsforslag, der er fremført.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Niels Helveg Petersen.

Kl. 16:49

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Igennem de senere år er der glædeligvis sket en stærk øgning af opmærksomheden omkring forebyggelsesproblemer i vores sundhedsvæsen. Det er der flere grunde til. Dels er det tydeligt, at livsstilssygdomme, som forårsager f.eks. hjerte-kar-sygdomme og diabetes 2, breder sig – disse livsstilssygdomme kan vores sundhedsvæsen ikke kurere; man kan lindre dem, men ikke helbrede dem – og dels er uligheden i sundhed et forhold, der i stigende grad kommer i fokus, og når man ser på det talmateriale, vi har til rådighed, er det efterhånden uhyggeligt slående. Det gælder gennemsnitlig levealder i forskellige dele af landet, det gælder kostvaner og en række andre forhold, og det gælder i øvrigt også udbredelse af rygning.

Jeg synes, det er en meget vigtig rapport, der kom fra ATV i 2007. Den diskuterer, om vi med fornuft kan bruge økonomiske virkemidler i sundhedspolitikken. Og konklusionen på rapporten er, at der kan være betydelige samfundsmæssige fordele ved at anvende økonomiske virkemidler også i sundhedspolitikken. Det er indlysende, at det er virkningsfuldt i energipolitikken og miljøpolitikken, men ATV siger i deres udmærkede rapport, at meget taler for, at der er store fordele også på sundhedsområdet.

I Det Radikale Venstre er vi enige i det grundsyn. Hvorfor i alverden skulle man ikke også bruge økonomiske virkemidler i sundhedspolitikken? Det forekommer da at være et udmærket liberalt udgangspunkt at bruge også økonomiske virkemidler til at begrænse u hensigtsmæssig adfærd på det sundhedsmæssige område.

Vi er tilhængere af at bruge økonomiske virkemidler, og jeg kan sådan set give skatteministeren en rigtig god fidus. Afgiften på cigaretter i Danmark er nu lavere end afgiften i Tyskland og i Sverige. Der er altså ingen risiko for grænsehandelen ved at sætte cigaretafgifterne i vejret. Prisen i Tyskland er 35 kr. for en pakke, i Danmark 31,50 kr., i Sverige er den 37,75 kr. og i Danmark altså – for at gentage det – 31,50 kr. Der er altså plads til at øge cigaretafgifterne, og det vil entydigt have en sundhedsmæssig god

effekt. Men det er selvfølgelig et sidespring, for cigaretter kan ikke med nogen ret kaldes et fødemiddel.

Jeg er enig med ATV-rapporten i, at hele dette spørgsmål om at bruge økonomiske virkemidler i sundhedspolitikken fortjener nærmere analyse, og jeg er godt tilfreds med – og det er vi i Det Radikale Venstre – at der er nedsat en forebyggelseskommission, som skal se på også dette problem.

For det er komplekst. Der er ikke nogen enkel sammenhæng imellem pris og forbrug, det er heller ikke nogen enkel sammenhæng at udrede, hvis man vil se på, hvad der egentlig ville ske med avancerne, hvis man nedsatte momsens på f.eks. frugt og grønt. Hvordan ville den bagvedliggende avancestruktur udvikle sig? Risikerede man ikke, at det kun blev til fordel for nogle af de handlende? Alt det fortjener at blive udredet.

Jeg synes, det er en sympatisk tanke at anvende økonomiske virkemidler, men jeg må også nå til den konklusion, at begge forslag i virkeligheden lægger op til yderligere analyse, før man skrider til lovgivning. Det gør SF's forslag jo også, medmindre jeg har misforstået SF's forslag.

Jeg har opfattet SF's forslag som en helhed, nemlig at man gerne vil bruge nogle penge på at nedsætte afgiften på frugt og grønt. Dernæst vil man kradsø nogle penge ind ved at lægge en afgift på fedt, som skal give 4 mia. kr., og det er mange penge. Men det er jo en kompleks sag, som også skatteministeren var inde på. Så hvis ikke dette her er to forskellige forslag, men et forslag med både forøgelse af fedtafgiften og nedsættelse af frugt- og grøntafgifterne, er der virkelig brug for meget teknisk arbejde, også meget mere end selv dygtige skatteembedsmænd kan klare fra nu af og til den 1. maj i år. Det lader sig ikke gøre, det ville ikke være forsvarlig lovgivningsskik, og derfor er det selvfølgelig nødvendigt at analysere disse forhold yderligere.

Jeg synes som sagt, det er fornuftigt at se på økonomiske virkemidler i sundhedspolitikken og i fødevarerpolitikken, og vi ser frem til de analyser, som er bestilt, og som forhåbentlig kan bringe diskussionen videre hen imod en konklusion.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til hr. Niels Helveg Petersen. Så er det hr. Per Clausen som ordfører for forslagsstillerne til B 12.

(Ordfører for forslagsstillerne)

Per Clausen (EL):

Jeg synes, at det har været en udmærket debat i dag, også på trods af at det jo er rigtigt, at skatteministeren har fået fuldt afløb for sin kritiske sans i dag, men jeg synes på den anden side ikke, at man skal kritisere unge mennesker, der udviser evnen til at tænke kritisk. Det er faktisk et godt udgangspunkt for med årene at blive et ganske fornuftigt menneske. Så det synes jeg ikke man skal kritisere, og jeg vil heller ikke afvise, at der blandt skatteministerens mange kritiske bemærkninger kunne være enkelte, som kunne fortjene en ekstra undersøgelse.

Jeg synes sådan set også, at det er positivt at kunne konstatere, at for en sag, der jo for et år siden ville have været afvist uden nogen større tvivl af et stort flertal i det her Folketing, må man i dag konstatere, at der hos mange partier er en positiv vilje til at undersøge, om det, det handler om, nemlig at nedsætte momsens på sunde fødevarer og øge afgifterne på usunde fødevarer, er en vej, som sammen med andre initiativer kan medvirke til at skabe større sundhed. Det synes jeg faktisk er positivt. Og så har vi jo i Enhedslisten været så tålmodige i vores beslutningsforslag, at vi har givet regeringen næsten et helt år til at udarbejde et konkret forslag til, hvordan det her kunne komme til at fungere, nemlig til udgangen af 2008, og så vil jeg ikke i den anledning bruge meget energi på at skælde ud over, at vi så har en kommission, der bliver færdig ved udgangen af 2008, og så går der noget tid bagefter.

Jeg vil bare sige, at jeg tror, det er meget vigtigt, at vi holder fast i den politiske diskussion om det her spørgsmål, også ud fra en sundhedspolitisk synsvinkel, for jeg er sådan set ikke i tvivl om, at hvis man har en skatteteknisk indgang til diskussionen, er det nemt at finde vanskeligheder og problemer, men disse skal bare sættes i forhold til de sundhedsmæssige gevinster, der kan komme ud af det.

Jeg bemærkede jo også, at vi fik nogle eksempler på, at EU-regler kan forhindre os i at handle fornuftigt. Jeg valgte i første omgang at opfatte det på den måde, at selv EU-reglerne vel kan laves om, selv i andre EU-lande kan der vel være mennesker, som mener, at det er fornuftigt at have et skatte- og afgiftssystem, som giver mulighed for, at man kan prioritere sundhed højt. Men det er klart, at hvis det skulle vise sig at være umuligt, har Enhedslisten selvfølgelig en

række udmærkede og gode argumenter ekstra i forhold til en kritik af EU og endnu et problem, som ikke bliver løst i forbindelse med den nye Lissabontraktat.

Det forslag, som Enhedslisten har lagt frem, og det er der ingen grund til at lægge skjul på, er inspireret af den rapport, som Akademiet for de Tekniske Videnskaber fremlagde i maj 2007. Jeg sad såmænd og skrev på et af de sædvanlige Enhedslisteforslag, en genfremsættelse af forslaget om ingen moms på økologiske fødevarer, og så kom vi til i forbindelse med den her rapport at diskutere, om det ikke var værd både at inddrage miljø- og sundhedsmæssige aspekter i vores afgiftspolitik, også fordi det jo faktisk på en række områder er muligt at se en sammenhæng, sådan at man kan gøre begge dele, uden at det behøver at komme i konflikt med hinanden, selv om det selvfølgelig også er indlysende, at når man har mere end et hensyn, man skal tage i en afgiftspolitik, så gør det ikke nødvendigvis slutresultatet enklere.

Det, som vi synes man kunne læse ud af Akademiet for de Tekniske Videnskapers rapport var, at der ville være betydelige sundhedsmæssige fordele at hente både for individet og for samfundet som helhed ved, at man anvender økonomiske indgreb og incitamenter. Et eller andet sted synes jeg også, at det ville være underligt, hvis der var ret mange partier i Folketinget, som benægtede, at økonomiske incitamenter spillede en rolle, altså, hvis det kan være besværligt for nogle af de borgerlige politikere helt forstå, hvad jeg mener, så kan man jo tænke på, hvordan man forholder sig til arbejdsløshedsdagpenge og den slags; der er man dog opmærksom på økonomiske incitamenters adfældsregulerende rolle. Måske gør det samme sig også gældende, når man snakker om køb af fødevarer, og så har det oven i købet kun positive effekter at gøre det her, hvor man kan sige, at man måske i det andet tilfælde straffer mennesker, som i forvejen er motiveret til at opføre sig præcis, som man gerne vil have dem til at gøre.

Det, som vi siger, er, at vi mener, at afgiftsregulering er oplagt for enkelte fødevarer med et højt indhold af fedt eller sukker, der ikke i sig selv er skadeligt. Og det er også rigtigt, som nogle har sagt, at det jo ikke er sådan, at fedt nødvendigvis bare er gift, men man må i hvert fald sige, at et overforbrug er sundhedsskadeligt. Vi har snakket om, at økonomiske incitamenter som afgiftslettelser er oplagte, hvis man vil øge forbruget af f.eks. frugt og grønt.

Kl. 17:00

Vi er også enige i, at det ikke er ukompliceret at lave den her opdeling i usundt og sundt, men må dog sige, at regeringens egen forbrugerminister faktisk på et tidspunkt har lavet et mærke, som handlede om spis mest og spist mindst. Godt nok har man opgivet at få det mærke ført ud i livet, fordi virksomhederne ikke har ønsket at medvirke, men man har da lavet en opdeling i sunde, mindre sunde og usunde fødevarer, som man selv troede på. Det kan selvfølgelig godt være, at der mangler nogle mellemregninger, når det skal omsættes til skatteministeriel logik, og det er jeg sådan set også indstillet på at vi kan bruge noget tid på.

Det, som Akademiet for de Tekniske Videnskaber sandsynliggør – og jeg siger, som andre også har sagt, at der ikke er tale om at dokumentere og bevise, der er tale om at sandsynliggøre, og det synes jeg nu også er ganske vigtigt – er, at den omlægning af afgifter og moms, som man kunne gennemføre, faktisk ville kunne føre til ændringer, som er meget tæt på det, der er ønskeligt, i forhold til hvordan befolkningens kost skal være sammensat, hvis man tager udgangspunkt i de principper, der ellers gælder for de officielle kostråd.

Så er der jo også det særlig muntre, at Institut for Miljøvurdering, af nogle kaldt Lomborginstituttet, også blandt meget andet har begået fornuftige rapporter – og nu kan jeg godt forestille mig, at nogle siger: Det er typisk; når han endelig læser noget, han er enig i, bliver de til kloge mennesker. Og jeg vil ikke udelukke, at det kan spille ind; jeg vil til gengæld gerne se den politiker, der ikke har det lidt på samme måde – så det tør jeg godt indrømme nu her, hvor klokken netop har passeret de fem. Men det, som er interessant i Institut for Miljøvurderings rapport, er jo, at Institut for Miljøvurdering i en rapport, der hedder »Fødevarers miljøeffekter – Det politiske ansvar og det personlige valg«, har påvist, at valget af sund kost også ville give en markant miljømæssig gevinst. Det har vi så forsøgt at understøtte, og vi vil også understøtte det ekstraordinært ved at sætte mosen ned på økologiske produkter.

Vi er godt klar over, for vi har jo hørt det før, at vi her er i modstrid med EU-reglerne. Nu bekymrer det os måske ikke så meget, for vi har sådan set ikke noget imod at sætte fingeren på nogle af EU's mindre fornuftige regler, men igen må vi sige, at hvis man synes, at noget er fornuftigt, må man jo arbejde for at få det igennem,

også selv om det skulle stride mod reglerne. Det er i hvert fald det, som vi har forsøgt at gøre.

Ændrede afgifter og dermed ændrede fødevarerpriser er et virkningsfuldt middel, som naturligvis vil indebære økonomiske konsekvenser for forbrugerne. Det er faktisk forbrugere med lave indkomster, som vil have den største økonomiske gevinst og den største sundheds-mæssige gevinst ved en omlægning af deres forbrugsvaner. Men det er til gengæld også rigtigt sagt, at hvis man er økonomisk dårligt stillet og lever meget usundt og bliver ved med det, så bliver man også ramt af det her. Så det er en ret sådan præcis økonomisk vejledning.

Det er også blevet sagt, og det er vi fuldstændig enige i i Enhedslisten, at økonomiske virkemidler ikke bør og ikke skal og ikke kan anvendes alene; de skal anvendes i samspil med andre virkemidler som oplysning, undervisning og ernæringsmærkning.

Vi har jo foreslået, at man skulle indføre sund, gratis økologisk mad i skoler og daginstitutioner. Når vi har foreslået det, er det ikke bare, fordi vi ville sikre, at også de børn, hvis forældre enten har økonomiske vanskeligheder eller bare ikke lever op til deres forpligtelse, også får sund mad ud fra det grundsynspunkt, og der vel ingen grund er til at straffe børn, der har været uheldige i deres valg af forældre, mere end én gang. Derfor ville jo være helt oplagt at indføre det, og jeg deler fået helt den opfattelse – jeg tror, det var den socialdemokratiske ordfører, der nævnte det – at det ligesom var vigtigt at få integreret alt det her med kosten i pædagogikken og i undervisningen, sådan at det sådan set ikke bare handler om, at man får serveret et måltid sund mad, men at man også indgår i nogle processer, hvor det er en vigtig del af det sociale liv i daginstitutionen og skolen, og at det måske også derved kan være med til at sikre nogle madvaner, som i det lange løb kan føre til væsentlige forbedringer af sundhedstilstanden i Danmark.

Så har vi også sagt, og det står jeg sådan set ved, at inden man gennemfører de her økonomiske virkemidler, bør der gennemføres mere nøjagtige beregninger af afgiftsændringernes størrelse og placering for at sikre, at afgiftsændringerne får de ønskede virkninger. Jeg er lige ved at tro, at det næsten er ordret skrevet af fra Akademiet for de Tekniske Videnskabers rapport – det lyder i hvert fald så sagligt, at jeg må have hentet det et eller andet sted fra.

Til sidst vil jeg bare sige, at jeg stadig væk synes, at debatten i dag har været positiv. Enhedslistens forslag kan ikke blive vedtaget – det har jeg prøvet før – men til gengæld kan jeg jo konstatere, at vi har gode muligheder for at få en fornyet debat om, hvorvidt og hvordan vi kan indføre et ændret afgiftssystem i forhold til fødevarerne, som sørger for, at sunde fødevarer bliver billigere og usunde fødevarer bliver dyrere. Og det er sådan set min klare opfattelse, at vi har gode muligheder for at få det indført i løbet af 2009-10, og den, der venter længe på noget godt, kan jo godt klare at vente et år eller to.

Kl. 17:05

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jesper Petersen som ordfører for forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 31.

Kl. 17:06

(Ordfører for forslagsstillerne)

Jesper Petersen (SF):

Jeg kan ligesom Enhedslistens ordfører konstatere, at der har været mange positive betragtninger om forebyggelse, vilje til forebyggelse og vilje til sundhedsfremme og i princippet også fra mange ordførere om ideen i at lave om på fødevarerpriserne, hvis det er teknisk muligt, og hvis det ellers er noget, som Forebyggelseskommissionen finder frem til er fornuftigt. Jeg kan ikke forestille mig andet, og derfor kan det ærgre mig, at vi ikke kommer i gang før, men det er dog positivt, at vi har fået den indstilling her i Folketinget til, at det også er et element i vores forebyggelsespolitik, og at det er sandsynligt, at det vil være væsentligt for at forbedre folkesundheden og ændre kostvanerne, at vi gør noget ved afgifterne, at vi gør momsens lavere på frugt og grønt, sådan som SF har foreslået.

Det ligger jo også meget godt i tråd med, hvad både Venstrepolitikere har sagt i valgkampen, og hvad der tilmed har stået på De Konserveratives hjemmeside, nemlig at det jo med frugt og grønt er et nemt, godt og afgrænset sted at starte. Så fra i hvert fald det ene af regeringspartierne er der forståelse for, at det bør kunne lade sig gøre. Vi ser frem til den fortsatte debat. Det bliver ikke i dag, det bliver vedtaget, men det må komme. SF vil fortsat presse på for at få lavere moms på frugt og grønt.

Den er tidligere blevet fremhævet, og jeg vil igen minde om rapporten fra ATV med hensyn til, at vi altså også har et socialt problem at tage stilling til med forslaget her om lavere moms på sunde fødevarer. Det er især de socialt dårligst

stillede grupper, der også er bagud på sundhedsstigen, og der vil lavere moms på frugt og grønt have en positiv effekt i modsætning til blot at fortsætte med endeløse kampagner og råd.

Så for ikke at forlænge Folketingets arbejdsdag yderligere skal jeg sige tak for debatten. Jeg håber, at vi for fremtiden ikke blot skal være europamestre i herrehåndbold, men også i sundhedsfremme og forebyggelse, og at lavere priser på sunde fødevarer bliver et element i det arbejde. Tak for i dag.

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at forslag til folketingsbeslutning nr. B 12 henvises til Sundhedsudvalget. Samtidig foreslår jeg, at forslag til folketingsbeslutning nr.

B 31 henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 17:08

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 6. februar 2008, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet er hævet. (Kl. 17.08).
